

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/32/2019
Identifikačné číslo spisu: 1316217406
Dátum vydania rozhodnutia: 13.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1316217406.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu H. H. K., bývajúceho v E. F. Č.. XXX, zastúpeného Mgr. Slavomírom Slávikom, advokátom so sídlom v Bratislave, Martina Granca 8, proti žalovanému Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, o určenie, že k zániku štátnozamestnaneckého pomeru nedošlo a tento trvá a o náhradu funkčného platu, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 19 Cpr 15/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. júla 2018 sp. zn. 10 CoPr 5/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 9. novembra 2017 č. k. 19 Cpr 15/2016-79 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že k skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru založeného Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky služobnou zmluvou z 13. apríla 2016 s účinnosťou k 31. augustu 2016 nedošlo a štátnozamestnanecký pomer trvá naďalej a súčasne sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu náhradu funkčného platu za každý mesiac až do času, keď mu žalovaný umožní pokračovať v práci, alebo do doby, keď súd rozhodne o skončení štátnozamestnaneckého pomeru, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

1.1. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanovením § 17 ods. 3 písm. c), § 18 písm. g), § 27 ods. 1, 2 písm. j) a § 52 ods. 1 písm. i) zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a vecne tým, že nebolo možné súhlasiť s názorom žalobcu, že k skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru došlo výpoveďou s plynutím dvojmesačnej výpovednej doby, nakoľko štátnozamestnanecký pomer žalobcu skončil z dôvodu pomnutia potreby plnenia služobných úloh, čo vyplýva nielen priamo zo zákona o štátnej službe, povahy a účelu štátnozamestnaneckého miesta odborníka prijatého na dočasné plnenie úloh, ale aj zo znenia služobnej zmluvy, a preto žalovaný postupoval zákonným spôsobom, keď

ku skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru (ktorý nebol klasickým pracovným pomerom založeným pracovnou zmluvou na základe Zákonníka práce) došlo na základe zákona (objektívnym uplynutím potreby ďalšieho zamestnávania žalobcu, a nie bezdôvodným a svojvoľným rozhodnutím žalovaného) bez ohľadu na to, že štátnozamestnanecký pomer bol dohodnutý na dobu určitú, najdlhšie do 31. decembra 2022.

1.2. Súd prvej inštancie vyhodnotil žalobný návrh v prvej časti ako nevykonateľný z dôvodu, že štátnozamestnanecké miesto žalobcu bolo organizačným opatrením ministra vnútra Slovenskej republiky č. 12/2016 zo dňa 17. augusta 2016 zrušené, a preto nie je možné, aby súd určil, že štátnozamestnanecký pomer žalobcu na neexistujúce miesto naďalej trvá s tým, že žalovaný nemôže žalobcu zamestnať na pôvodnom štátnozamestnaneckom mieste do 31. decembra 2022, nakoľko žalobcovi nemôžu byť zo strany žalovaného pridelené žiadne služobné úlohy. Tento záver podporil tým, že žalobca pred prvoinštančným súdom dňa 4. apríla uviedol, že odo dňa 1. októbra 2016 je zamestnaný na Úrade podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu, kde od 1. apríla 2017 je v stálnej štátnej službe a nemá záujem vrátiť sa na pôvodnú pozíciu, a preto v zmysle jeho žalobného návrhu je sporné určenie, že jeho štátnozamestnanecký pomer trvá.

1.3. Súd prvej inštancie zároveň skonštatoval, že žalobný návrh je v prvej časti nevykonateľný aj z dôvodu, že žalobca žiadal rozhodnúť o inej osobe (A. H. P.) a o inej služobnej zmluve zo dňa 13. apríla 2016. Uviedol, že nakoľko nevyhovel žalobnému návrhu v časti určenia, že štátnozamestnanecký pomer trvá, bolo bez právneho významu rozhodovanie o náhradách funkčného platu v znení, ako sa žalobca v ďalšej časti žalobného návrhu domáhal. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a vecne tým, že žalovaný bol síce v konaní plne úspešný, avšak náhradu trov konania mu nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 19. júla 2018 sp. zn. 10 CoPr 5/2018 (ďalej aj „napadnuté odvolacie rozhodnutie“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V tomto ohľade poukázal na § 387 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

2.1. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou žalobcu v podanom odvolaní, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď vychádzal zo záveru, že odborník, ktorý je dočasne potrebný na plnenie úloh štátnej služby je špecifickou, resp. osobitnou kategóriou štátneho zamestnanca, na ktorého sa nevzťahujú všetky ustanovenia zákona o štátnej službe, nakoľko prvoinštančný súd celkom jasne a zrozumiteľne deklaroval svoj právny názor, že štátnozamestnanecký pomer žalobcu skončil podľa ust. § 52 ods. 1 písm. i) zákona o štátnej službe uplynutím dočasnej štátnej služby, t. j. zo zákona.

2.2. Odvolací súd ďalej uviedol, že v konaní bolo nadbytočné zaoberať sa výkladom pojmu štátny zamestnanec v zmysle zákona o štátnej službe, nakoľko táto skutočnosť vzhľadom na súdom prvej inštancie zistený skutkový stav nie je právne významnou pre určenie vo veci spornej otázky, a to či a akým spôsobom došlo k skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru žalobcu.

2.3. K tvrdeniu žalobcu v podanom odvolaní, že súd prvej inštancie nevysvetlil, aký majú vzťah jeho úvahy o dôvodových správach k ust. § 17 a § 18 zákona o štátnej službe k rozhodnutiu o nedôvodnosti žaloby, odvolací súd uviedol, že ich význam je podstatný práve pre právne posúdenie žalobcom uplatneného nároku. Súd prvej inštancie svojím poukazom na dôvodové správy zdôraznil, že trvanie, resp. skončenie dočasnej štátnej služby nie je vymedzené výlučne uplynutím dohodnutej doby, ale dočasná štátna služba môže skončiť aj na základe inej zákonom stanovenej skutočnosti - predpokladu, ktorý je dôvodom skončenia štátnozamestnaneckého pomeru v dočasnej štátnej službe. Z ustanovenia § 18 písm. g) zákona o štátnej službe vyplýva, že dočasná štátna služba odborníka, ktorý je dočasne potrebný na plnenie úloh štátnej služby, trvá po dobu dohodnutú v služobnej zmluve. Citované ustanovenie prioritizuje dispozičnú autonómiu zmluvných strán a ponecháva úpravu podmienok trvania dočasnej štátnej služby v dispozícii zmluvných strán, pričom z čl. I. bod 1. Služobnej zmluvy uzatvorenej dňa 10. februára 2016 medzi žalobcom ako štátnym zamestnancom a žalovaným ako služobným úradom jednoznačne vyplýva, že čas trvania štátnozamestnaneckého pomeru bol dohodnutý na dobu určitú s tým, že funkcia žalobcu - štátneho zamestnanca - odborníka, ktorý je dočasne

potrebný na plnenie úloh štátnej služby, trvá najdlhšie do 31. decembra 2022, t. j. z tejto formulácie zmluvných podmienok trvania dočasnej štátnej služby žalobcu je zrejmé, že dátum trvania štátnozamestnaneckého pomeru bol stanovený najdlhším možným obdobím za predpokladu existencie potrieb plnenia úloh štátnej služby, pričom ak by nastala situácia, že potreba plnenia úloh štátnej služby na služobnom mieste žalobcu je aktuálna aj dňa 31.12.2022, nezávisle od tejto potreby by služobný pomer žalobcu skončil z dôvodu uplynutia maximálne stanovenej doby trvania jeho dočasnej štátnej služby. Určenie času trvania dočasnej štátnej služby formuláciou „...trvá najdlhšie do...“ teda pripúšťa možnosť skončenia štátnozamestnaneckého pomeru aj pred uplynutím stanoveného dátumu, a to v posudzovanom prípade vtedy, ak pominie dočasná potreba plnenia úloh žalobcu v príslušnom odbore štátnej služby, a preto nie je dôvodná ani námietka žalobcu týkajúca sa nesprávneho výkladu ust. § 18 písm. g) zákona o štátnej službe, nakoľko súd prvej inštancie správne a logicky postupoval v zmysle dikcie tohto ustanovenia, keď posudzoval podmienky trvania služobného pomeru žalobcu podľa obsahu služobnej zmluvy.

2.4. K námietke žalobcu, ktorá je podstatou tohto sporu, že jeho štátnozamestnanecký pomer skončil z dôvodu jednostranného rozhodnutia žalovaného, čím bol naplnený výpovedný dôvod podľa § 47 písm. b) zákona o štátnej službe, odvolací súd uviedol, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo nepochybne preukázané, že žalovaný ako služobný úrad sa sám nerozhodol zrušiť štátnozamestnanecké miesto žalobcu, kedy by bol povinný zvažovať, či nemá iné vhodné miesto pre žalobcu, nakoľko v posudzovanej veci bola nespornou skutočnosť, že štátnozamestnanecký pomer žalobcu so žalovaným sa skončil na základe Organizačného opatrenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 12/2016 zo dňa 17.08.2016 s účinnosťou od 1. septembra 2016, keď došlo k zrušeniu ID 43492, funkcie: generálny štátny radca, na ktorom žalobca vykonával dočasnú štátnu službu odborníka s tým, že štátnozamestnanecký pomer skončil uplynutím dočasnej štátnej služby podľa § 52 ods. 1 písm. i) zákona o štátnej službe z dôvodu pominutia potreby plnenia služobných úloh štátnej služby na Úrade splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity.

2.5. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie preto dospel k správne právnemu záveru, že nakoľko Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity prehodnotil projekt a svojím stanoviskom č. USVRK-KUS-2016/001028-109 zo dňa 17. augusta 2016 požiadal ministra vnútra Slovenskej republiky o vykonanie organizačných a systematizačných zmien s účinnosťou od 1. septembra 2016, žalovaný na podnet uvedeného Úradu, už iba deklaroval skončenie štátnozamestnaneckého pomeru na základe zákona Potvrdením zo dňa 22. augusta 2016, a preto nemožno dospieť k záveru, že žalovaný dal výpoveď žalobcovi z dôvodu zrušenia jeho štátnozamestnaneckého miesta, z dôvodu ktorého sa vzhľadom na dané skutočnosti týkajúce sa spornej otázky výpovede, javí ako nelogická odvolacia argumentácia žalobcu, že nenamietal podanú výpoveď, nakoľko uvedené súd prvej inštancie ani v odôvodnení napadnutého rozsudku nedeclaroval, keďže iba zhrnul argumenty, pre ktoré neprichádza do úvahy skončenie štátnozamestnaneckého pomeru výpoveďou.

2.6. Zo zreteľného koncipovania základných ustanovení predmetnej služobnej zmluvy, ktorú žalobca vlastnoručne podpísal, možno presvedčivo konštatovať, že žalobca bol oboznámený s povahou úloh jeho služobného pomeru, ako aj s podmienkami doby trvania dočasnej štátnej služby závislej od potrieb plnenia služobných úloh odborníka, pričom o vedomosti žalobcu, akými okolnosťami bola podmienená doba trvania jeho služobného pomeru, svedčí aj to, že vo svojom odvolaní zámerné nenamietal čas trvania jeho štátnej služby v zmysle ustanovení čl. I. bod 1. písm. d) služobnej zmluvy, nakoľko ide o jasné, zrozumiteľné a určité zmluvné ustanovenie, ktorého výklad je objektívne nesporný.

2.7. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym názorom žalovaného, že pokiaľ ide o žalobcom namietaný nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie v súvislosti so špecifikáciou jeho žalobného návrhu, v danom prípade neboli splnené podmienky pre postup v zmysle § 129 CSP, nakoľko z neho bolo zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, avšak určitosť predmetu konania a žalobného návrhu - petitu ešte nezaručuje jeho vykonateľnosť vzhľadom na objektívny skutkový a právny stav veci, keď je nutné uviesť, že súdom zistená nevykonateľnosť žalobného návrhu vôbec nezakladá jeho zákonnú povinnosť vyzývať na doplnenie žaloby postupom podľa § 129 CSP pod hrozbou odmietnutia podania. V dispozícii súdu je síce vyzvať žalobcu na spresnenie, resp. špecifikáciu údajov obsiahnutých v žalobnom návrhu, avšak nevykonateľnosť žalobného návrhu, ktorá spočíva v tom, že žalobca vo svojom určovacom návrhu označil iného účastníka zmluvného vzťahu a inú služobnú zmluvu, než ktorej sa spor týka, je poznateľná i na začiatku súdneho konania, ale žalobný návrh, ktorým

sa vo všeobecnosti žalobca domáha určenia, že právny vzťah trvá, je v zásade vykonateľný, a preto až na základe skutkových zistení v konkrétnej právnej veci, ktoré vyjdú na povrch v priebehu konania (v posudzovanom spore neexistencia štátnozamestnaneckého miesta a nezáujem žalobcu vrátiť sa na pôvodnú pracovnú pozíciu) možno dospieť k záveru, že žalobný návrh je nevykonateľný, v dôsledku čoho (okrem iných dôvodov neopodstatnenosti uplatneného nároku) bolo potrebné žalobu zamietnuť.

2.8. Záverom odvolací súd uviedol, že nebolo možné sa stotožniť ani s tvrdením žalobcu v podanom odvolaní, namietajúceho nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, nakoľko súd prvej inštancie na základe skutkových zistení dospeľ k správne skutkovému záveru, ktorý subsumoval pod náležité právne normy a tieto správne interpretoval. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa vysporiadal so skutočnosťami, ktoré boli medzi stranami sporné a zároveň skonštatoval, ktoré skutočnosti považoval za nesporné, a teda rozsudok súdu prvej inštancie je z hľadiska preskúmateľnosti súrodým, usporiadaným a konzistentným súdnym rozhodnutím.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), a to podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Žalobca poukázal na skutočnosť, že v skutkovo a právne totožnej veci (s iným žalobcom) rozhodol odvolací súd inak (5 CoPr 7/2018). Dovolateľ považoval za nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom jeho (i) záver o tom, že ku skončeniu jeho štátnozamestnaneckého pomeru došlo z dôvodu „pominutia potreby plnenia úloh“ odborníka, pričom v tomto vzhladli súdy „uplynutie“ dočasnej štátnej služby, (ii) výklad služobnej zmluvy, že použité slovné spojenie „trvá najdlhšie“ pripúšťa možnosť skončenia štátnozamestnaneckého pomeru aj pred uplynutím stanoveného dátumu, a to v posudzovanom prípade vtedy, ak „pominie dočasná potreba plnenia úloh“ žalobcu, (iii) záver o tom, že žalovaný sa sám nerozhodol zrušiť štátnozamestnanecké miesto žalobcu, (iv) záver o tom, že žalobca bol oboznámený s povahou úloh jeho služobného pomeru, ako aj s podmienkami doby trvania dočasnej štátnej služby závislej od potrieb plnenia služobných úloh odborníka a (v) vysloveným názorom o neaplikácii ustanovenia § 129 CSP (v tejto súvislosti poukázal aj na ustanovenie § 318 písm. b/ CSP, pozn.).

3.1. Žalobca na základe uvedeného navrhol dovolaciemu súdu, aby napadnuté odvolacie rozhodnutie zmenil a žalobe vyhovel, resp. aby zrušil odvolacie rozhodnutie a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol, resp. zamietol. V podstatnom uviedol, že žalobca v podanom dovolaní zabudol uviesť, aká otázka ešte nebola vyriešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. Na strane dovolateľa tak absentuje relevantný dovolací dôvod. K posúdeniu podobných sporov - či došlo alebo nedošlo ku skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru zo strany dovolacieho súdu už opakovane došlo. Pokiaľ žalobca poukazoval na ustanovenie § 318 CSP, žalovaný uviedol, že žalobca bol od začiatku zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, pričom citované ustanovenie hovorí o „procesných“ právach a povinnostiach a o „iných možnostiach potrebných na účelné uplatnenie alebo bránenie práva“, čo však neznamená, aby súd navádzal žalobcu na taký postup, aby mal v konaní úspech. Skutočnosť, že žalobca nebol schopný sformulovať riadne vykonateľný žalobný návrh je len na ťarchu a zodpovednosť žalobcu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku - ďalej len „CSP“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospeľ k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. f/ CSP).

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho

súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

13. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

14. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Ak teda procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (ktorú otázku a ktorú rozhodovaciu prax mal dovolateľ na mysli); v opačnom

prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky preto nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd.

15. Nevyhnutnou podmienkou prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je, že sa týka právnej otázky, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú: a/ odvolací súd riešil [neponechal ju nepovšimnutou a pri svojich právnych úvahách nedotknutou, ale ju riadne nastolil, vysvetlil jej podstatu, vyjadril vo vzťahu k nej svoje právne úvahy (prípadne možnosti odlišných prístupov k jej riešeniu) a vysvetlil jej riešenie a tiež dôvody, so zreteľom na ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie], a b/ (zároveň) dovolací súd ešte neriešil. Otázka, ktorou sa strany sporu, prípadne aj súd v konaní síce zaoberali, na vyriešení ktorej ale nie je v konečnom dôsledku založené dovolaním napadnuté rozhodnutie, nie je relevantná v zmysle tohto ustanovenia (3 Cdo 214/2018).

16. Žalobca v podanom dovolaní namietal tri okruhy právnych problémov. Prvý súvisel s výkladom na vec sa vzťahujúcich ustanovení § 17, § 18, § 27 a § 52 zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe (ďalej len „zákon o štátnej službe“), čo zodpovedá dovolacím námietkam uvedeným v bode 3(i) a 3(ii). Druhý súvisel so skutkovými závermi súdov, že žalovaný sa sám nerozhodol zrušiť štátnozamestnanecké miesto žalobcu, a že žalobca bol oboznámený s povahou úloh jeho služobného pomeru, ako aj s podmienkami doby trvania dočasnej štátnej služby závislej od potrieb plnenia služobných úloh odborníka, čo zodpovedá dovolacím námietkam uvedeným v bode 3(iii) a 3(iv). Tretí súvisel s výkladom procesného ustanovenia § 129 CSP; ak by bol konformný s výkladom žalobcu, potom by nedošlo k zamietnutiu jeho žaloby (aj) z dôvodu nevykonateľnosti žalobného návrhu, čo zodpovedá dovolacím námietkam uvedeným v bode 3(v). Pokiaľ žalobca v dovolaní poukázal na iné rozhodnutie odvolacieho súdu v skutkovo a právne podobnej veci (bod 3) uviedol túto skutočnosť (iba) ako súčasť jeho argumentácie v rámci jeho dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

17. Na tomto mieste dovolací súd zvyrazňuje okolnosť, že k zamietnutiu žaloby súdom prvej inštancie, resp. k potvrdeniu jeho rozsudku odvolacím súdom došlo na základe dvoch kľúčových dôvodov, a to, že 1/ v okolnostiach posudzovanej veci došlo ku skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru medzi sporovými stranami ex lege a že 2/ žalobcom uplatnený žalobný návrh (petit) bol nevykonateľný. Prvému dôvodu zodpovedali dovolacie námietky uvedené v bodoch 3(i) až 3(iv) a druhému dôvodu zodpovedali dovolacie námietky uvedené v bode 3(v).

18. Rešpektujúc východiska uvedené v bode 14 dovolací súd uvádza, že dovolacie námietky žalobcu spočívajúce na záveroch odvolacieho súdu, že žalovaný sa sám nerozhodol zrušiť štátnozamestnanecké miesto žalobcu a že žalobca bol oboznámený s povahou úloh jeho služobného pomeru, ako aj s podmienkami doby trvania dočasnej štátnej služby závislej od potrieb plnenia služobných úloh odborníka [body 3(iii) a 3(iv)] majú povahu okolností skutkových, a nie právnych. V kontexte uvedených námietok i keď žalobca dovolanie formálne odôvodňuje nesprávnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, právnu otázku zásadného významu navyše ani nijak neformuluje. Z obsahu jeho dovolania možno vyvodiť, že nesúhlasí s logickými úvahami a skutkovými závermi odvolacieho súdu a s vyhodnotením zistených skutkových okolností. Z uvedeného vyplýva, že žalobca v tomto prípade namieta nesprávnosť skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov odvolacím súdom; touto nesprávnosťou však nie je možné odôvodniť dovolanie, ktorého prípustnosť dovolateľ vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Ako bolo už uvedené vyššie, len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP a § 432 ods. 2 CSP.

18.1. Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu v tejto časti [bod 3(iii) a 3(iv)] z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ nevyplýva, preto procesne neprípustné dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

19. Odvolací súd potvrdil zamietajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie (aj) z dôvodu, že žalobný návrh (petit) je nevykonateľný. Dovolateľ v tejto súvislosti namietal, že súd prvej inštancie ho mal podľa § 129 a § 318 CSP vyzvať „na opravu, resp. doplnenie“ spolu s poučením o možnosti odmietnuť podanie; nestačila výzva na špecifikáciu žalobného petitu, ktorú výzvu súd prvej inštancie učinil. Uvedenú výhradu formuloval žalobca aj v podanom odvolaní, ale túto odvolací súd neakceptoval. Preto žalobca v podanom dovolaní namietal zo strany odvolacieho súdu nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 129 CSP [bod 3(v)] a považujúc uvedenú námietku za nesprávne právne posúdenie veci, podriadil ho pod režim dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. O nesprávne právne posúdenie veci však v danom prípade nejde. Jadrom dovolacej námietky žalobcu je tu vada (zmätočnosť), ku ktorej malo dôjsť pred súdom prvej inštancie a ktorú neodstránil odvolací súd. Z uvedeného vyplýva, že žalobca v tomto prípade mal namietat' zmätočnosť podľa § 420 CSP a nie nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom; touto zmätočnosťou nie je možné odôvodniť dovolanie, ktorého prípustnosť dovolateľ vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Dovolací súd v tejto súvislosti nemohol prehliadnuť, že dovolateľ bol v dovolacom (a aj v prvostupňovom od času podania žaloby, pozn.) zastúpený advokátom, t.j. kvalifikovaným právnym zástupcom (pozri aj § 18 ods. 1 a 2 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii). Už len z tohto dôvodu bolo potrebné v tejto časti dovolanie odmietnuť pre jeho neprípustnosť (dovolateľ výslovne uviedol nesprávny dovolací dôvod) .

19.1. Nie bez významu k dovolateľom interpretovanému ustanoveniu § 129 CSP je samotné správanie strany žalobcu v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, a to aj vo vzťahu k formulácii žalobného petitu. Súd prvej inštancie v bode 4 svojich dôvodov uviedol (v zhode s vyjadrením žalobcu na č.l. 56 spisu), že žalobca „[v]o svojom písomnom podaní doručenom súdu dňa 22.05.2017 k žalovaným vznesenej námietke nevykonateľnosti žalobného návrhu uviedol, že nedochádza ku kolízii dvoch vzájomne vylučujúcich žalobných návrhov poukazujúc na rozhodnutia súdov Slovenskej republiky, v ktorých tieto vyslovili právny názor, že zamestnanec môže požadovať okrem určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru tiež určenie že pracovný pomer trvá i v dobe, ku ktorému dátumu mal podľa neplatného skončenia pracovného pomeru skončiť ... Následne upravil žalobný petit (podaním z 2.10.2017 na č.l. 65 spisu, pozn. dovolacieho súdu), ktorým súd určí, že ku štátnozamestnaneckému pomeru založenom medzi žalovaným a A. H. P. služobnou zmluvou zo dňa 13.04.2016 s účinnosťou ku dňu 31.08.2016 nedošlo a štátnozamestnanecký pomer trvá naďalej. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu funkčného platu za každý mesiac až do času, keď mu umožnil pokračovať v práci alebo do doby, keď súd rozhodne o skončení štátnozamestnaneckého pomeru...“.

19.2. Ak za takýchto okolností vyslovil odvolací súd názor, že „v danom prípade neboli splnené podmienky pre postup v zmysle § 129 C. s. p.“ (pozri viac bod 2.8.) dovolací súd s ním súhlasí. Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 223/2013 uviedol: „Poučovaciu povinnosť súdu nemožno vo všeobecnosti vykladať tak, že by mal súd poučovať účastníkov o hmotnom práve, pretože potom by už nešlo o odstraňovanie väd podania, ktoré bránia prerokovaniu a rozhodnutiu veci, ale išlo by o radu účastníkovi, ako by mal postupovať, aby bol prípadne vo veci úspešný. To by znamenalo inter alia tiež porušenie práva účastníka na rovnaké postavenie v prebiehajúcom súdnom konaní.“ Podobne najvyšší súd už uviedol: „Podaná žaloba je ... vždy vyjadrením predstáv žalobcu o jeho práve vyplývajúcom z hmotnoprávnej normy, rovnako ako záver súdu o tom, či môže takejto žalobe vyhovieť alebo nie, je výsledkom aplikácie hmotnoprávnej normy. Preto poučenie súdu nemôže reagovať na nevhodne zvolený procesný prostriedok, ktorý neobstojí z hľadiska hmotného práva, či omyl strany (účastníka) pri výbere spôsobu ochrany svojich práv, ktorý nepovedie k cieľu ním sledovanému, ak inak možno na základe takejto žaloby konať a rozhodovať, hoci s negatívnym výsledkom pre stranu sporu (účastníka konania) tak, ako tomu bolo v prejednávanej veci“ (5 Cdo 94/2018).

19.3. Z uvedených dôvodov by námietka dovolateľa vecne neobstála, aj keby bolo dovolanie v tejto časti podané pre zmätočnosť podľa § 420 písm. f/ CSP.

20. Žalobca podal dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP aj z dôvodu, že považoval za nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom jeho záver o tom, že ku skončeniu jeho štátnozamestnaneckého pomeru došlo z dôvodu „pominutia potreby plnenia úloh“ odborníka, pričom v tomto vzhľadli súdy „uplynutie“ dočasnej štátnej služby, ako aj v súvislosti s jeho výkladom služobnej zmluvy, že použité slovné spojenie „trvá najdlhšie“ pripúšťa možnosť skončenia štátnozamestnaneckého pomeru aj pred uplynutím stanoveného dátumu, a to v posudzovanom prípade vtedy, ak „pominie dočasná potreba

plnenia úloh“ žalobcu [bod 3(i) a 3(ii)]. S uvedenou námietkou sa dovolací súd nezaoberal, pretože vecný dovolací prieskum takto nastolených otázok by bol akademicky, bez praktického významu k odmietajúcejmu dovolaciemu rozhodnutiu.

20.1. Pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na dvoch alebo viacerých (z hľadiska merita rozhodnutia rovnocenných) dôvodoch, z ktorých každý jeden aj len samostatne bol súdom považovaný za kľúčový [v tom zmysle, že so zreteľom naň bolo treba žalobu buď zamietnuť alebo (naopak) žalobe vyhovieť], zaťažuje procesná povinnosť dovolateľa preukázať prípustnosť a opodstatnenosť dovolania vo väzbe na každý jeden z týchto dôvodov. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, takto dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia. Inak povedané, ak z dvoch alebo z viacerých kľúčových a rovnocenných dôvodov, na ktorých právne stojí napadnuté odvolacie rozhodnutie, minimálne jeden dôvod v rámci dovolacieho prieskumu podľa § 421 ods. 1 CSP obstoí (dovolanie je tu neprípustné alebo nie je tu dôvodné, pozn.), nemôžu obstať ďalšie dôvody podľa § 421 ods. 1 CSP, aj keby všetky ostatné kľúčové dôvody mali byť in concreto prípustné a opodstatnené (dôvodné); nie je totiž v takomto prípade dodržaný zákonný predpoklad vyjadrený v § 421 ods. 1 CSP „Dovolanie je prípustné ... ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky“ (7 Cdo 129/2018, 7 Cdo 98/2019).

20.2. Odvolací súd, ale i súd prvej inštancie (jeho právne závery majú pre dovolacie konanie tiež svoj význam - pozri § 387 ods. 1 a 2 CSP, pozn.) v posudzovanej veci založili svoje právne závery na dvoch kľúčových dôvodoch, pre ktoré bola žaloba zamietnutá, a to, že v okolnostiach posudzovanej veci došlo ku skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru medzi sporovými stranami ex lege, ktorému dôvodu zodpovedali aj dovolacie námietky uvedené v bodoch [3(i) a 3(ii), prvý dôvod] a že žalobcom uplatnený žalobný návrh (petit) bol nevykonateľný [druhý dôvod (bod 17)].

20.3. Dovolací súd vo vzťahu k druhému dôvodu (nevykonateľnosť petitu) dovolanie odmietol z dôvodov uvedených v bode 19. Vzhľadom k tomu, že dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP - v rozsahu namietanom nesprávnosť posúdenia otázky o nevykonateľnosti žalobného návrhu (petitu) - nie je prípustné, neobstoí už len z tohto dôvodu dovolanie žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP voči ďalšiemu dôvodu zamietnutia žaloby žalobcu - súvisiacemu s právnym záverom odvolacieho súdu, že v posudzovanej veci došlo ku skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru medzi sporovými stranami ex lege. Ak by aj dovolací súd zistil, že výklad ustanovení § 17, § 18, § 27 a § 52 zákona o štátnej službe [v rozsahu dovolacích námietok uvedených v bode 3(i) a 3(ii)] bol zo strany nižších súdov nesprávny, nič by to nezmenilo na skutočnosti, že pre druhý dôvod (nevykonateľnosť petitu), kde dovolateľ úspešný nebol, by musel aj tak dovolanie v jeho celosti odmietnuť.

20.4. Preto najvyšší súd aj v tejto časti odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. f/ CSP.

21. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku žalovaného na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.